

UR "MINNEN AV OCH MED MOSTER KARIN"

Av Gösta Wennberg

Karin föddes den 1 maj 1893 i Jönköping och dog lugnt på S:t Sigfrids sjukhus i Växjö natten den 15 maj 1985, 92 år gammal. [...]

Hennes skoltjänster:

- 1915-1917 vid Anderslövs högre folkskola. Fint betyg därifrån. [...]
- 1917-1919 vid Bröderna Bendtz språk- och handelsinstitut. [...]
- 1919-1920 vid Nyströmska Högre flickläroverket i Malmö. Här har hon visat "synnerligen stort nit och synnerligen stor skicklighet, visat sig behandla lärjungarna bestämt men humant..."
- 1920-1935 vid Karlshamns Elementarläroverk f. flickor. Här var hon även klassföreståndare samt skötte referens- och lärjungebiblioteket nästan hela tiden.

Hon var tjänstledig på grund av sjukdom (till följd av olycksfall) hela läsåret 1926-1927. Det var olyckan i England¹. Utsagan var att det var hjärnskakning efter trafikolycka. Mamma brukade säga att Karins förfärliga humör (ibland) berodde på denna hjärnskada. [...]

Då Karin var död skrev en gammal elev till mamma och berättade om hur älskad Karin hade varit av eleverna i Karlshamn. De kallade henne för "vår moderna fröken". Hon var mycket beläst och mycket berest - och självständig, klädde sig också väl.

- 1935-1958 vid samrealskolan i Ljungby. [...]

Jag var konsulent i geografi och biologi i Kronobergs län 1963-64 och besökte då även läroverket i Ljungby, var hembjuden till rektor och kom att tala om Karin. Hon uppskattades mycket av honom som lärare - men han berättade också hur jobbigt det var med den långa osämjan mellan Karin och en av de andra lärarinnorna.

När Karin talade om sitt arbete, vilket hon sällan gjorde, brukade hon klaga över dumma elever, "Jag tål inte dumma elever!". Jag brukade invända att dumhet kan man ju inte rå för - och då tänkte hon efter för ett tag. [...]

OM KARINS OLYCKA I ENGLAND²

Miss Lindman was coming here for lunch in company with two other students when as she was crossing the road at a corner, a girl of 15 on a push bicycle ran into her. She was hit somewhere

¹ Karin reste 1926 till England för att förkovra sig i engelska i Oxford.

² Detta brev är skrivet av Karins värdinna i England till Lydia, den 4 september 1926.

in the middle of her body for she was sore between her breasts. She the fell on her left side with the girl and bicycle on top of her. Her thigh was black and sore from the waist to the knee, and there was a wound of about four inches behind the ear, at the side of the head, but only deep at one part.

Miss Lindman was seen to fall by a friend of ours who happened to be standing outside the Marine Hill House private hotel. He and another man picked her up at once and carried her into a ground floor bedroom in this hotel. She does not remember being knocked down, and was quite unconscious for several hours. Dr Hubert, who has a fine reputation as a doctor came at once and dressed the wound. It bled a lot and she got rather weak and was delirious for a couple of days, though not continuously.

Hon låg kvar på hotellet några dagar, kon sedan i ambulans till Ravello och sin värdinna, doktorn besökte henne dagligen där i närmare tre veckor. - "I fed her with eggs whisked in milk, egg custards - very weak tea, Bovril, Horlick's Milk and ordinary milk every two hours." - Doktorn hade varnat dem att lämna henne ensam eftersom hon plötsligt kunde "jump up or get out of bed, and that would have been very dangerous".

Doktorn hade tillrätt att Karin skulle stanna minst till december helst till jul eller påsken. Skulle hon anstränga hjärnan eller ha bekymmer "she would probably lose her memory permanently or might go off her head" - men med lugn och vård bleve hon helt bra. - ". whenever she has tried to read or write or think about her salary or work, she has got a raging headache - a sort of feeling as if the inside of her head was empty - and then as if it was all wawing about inside. She says she has forgotten the names of her Swedish schoolchildren and she often dreams about her Headmistress that they are fighting each other." [...]

I senare brev fr.o.m. 13/9 framåt handlar det om att Karin hade blödningar från ändtarmen. 19 oktober skriver Karin själv till mormor [Lydia], att hon är nästan bra i huvudet men att blödningarna fortsätter och att hon är svag. [...]

Ett tidningsklipp från Ljungbytidningen måndagen 31 augusti 1981 berättar:

En äldre kvinna skadades lindrigt när hon påkördes av en moped på Smedjegatan i Ljungby på fredagseftermiddagen. Kvinnan gick ut på gatan mellan två parkerade bilar och mopedisten som inte hann se henne körde på henne.

Stackars Karin! Då var hon 88 år gammal, döv och starropererad. [...]

MOSTERN

Karin var inte alltid lätt att vara tillsammans med. Hon hade svåra svarta stunder, som jag tror var depressioner. Sommaren 1943 tog jag två kort av mamma och pappa på "min kulle" på Skeda. De hör till de bästa porträtt jag tagit. I samma serie, på samma plats, finns Karin hopsjunken med armarna slappt i knäet och ansiktet sjunket, svart och förgrämt. Så såg hon ut när hon hade det som värst eller som omgivningen sa, var på dåligt humör. Hon hade ingen förmåga till självsyn eller självanalys och projicierade denna svarta olust på omgivningen.

Hon hade andra drag i sin personlighet som inte var så angenäma. Hon var snobbig. Hon kunde vara arrogant mot biträden i affärer. Jag har två rent anekdotiska minnen av henne som visar hennes snäsighet och hennes snobbighet. När AnnStin första gången kom till villan Värnamo våren 1941 satt vi alla och åt middag. [...] Sylvia Ring hade haft skolavslutning och

hade fått dirigera kören, det berättade hon om och AnnStin sa något på skoj om att ”det var väl bara att följa takten”. Karin stramt och surt: “Är NI kompetent att bedöma det!”

När vi bodde i Lund, och Karin för länge sen hade accepterat AnnStin, kom hon på besök från en Italienresa. Vi gick på konditori Lundagård, satt vid ett fönsterbord och åt bakelser. Längre in satt ett blygt lantligt sällskap och gjorde sammalunda. Karin med hög klar röst: “FY - vad svenskarna är FULA! - Italienarna, dom är så vackra”. Sällskapet tystnade och dröp ut - om det nu berodde på Karin. Vi skämdes. [...]

Förhållandet mellan systrarna, mamma och Karin, blev med tiden spänt, åtminstone på mammas sida. Karin var ju som en familjemedlem, hon var mycket ofta hos oss och självskrivnen på helgerna [...]. Vid sommarstugan i Östrahult, vid Vidöstern, byggde hon på trettioalet en egen stuga (i friggebodstil och storlek) med två våningssängar och en lös säng, tre sängplatser. Problemet för mamma var att Karin ansåg sig självskrivnen och självinbjuden, och att hon inte deltog särskilt mycket i hushållsarbetet (tror jag mig minnas). [...]

Men detta är bara en del av bilden. För oss tre syskon var samvaron med Karin fullständigt friktionsfri när vi var barn, och för min del hela hennes liv ut. För mig var hon som ett äldre syskon, fullständigt självklar i min tillvaro, rolig, intensiv och ofta spännande. Hon försåg mig

Två systrar på Skeda 1978. I Karins knä Larz Teke

hela uppväxttiden med böcker som ofta betydde mycket för min utveckling. För den som tilläventyrs tror att hon bara läste deckare - och hon läste verkligen deckare i stor omfattning - kan det vara nyttigt att få veta, att det var av henne jag fick min första upplaga av James Joyces *Ulysses* på engelska, på 40-talet. Jag minns också en bok med artiklar kring T S Eliot och Ezra Pound, liksom essäer av Virginia Woolf. Kanske hon inte själv orkade igenom *Ulysses* - men hon hade ambitionen!

Både Karin och mamma fick allt sämre hörsel med åren. En gång på 70-talet var AnnStin på Skeda och höll mamma sällskap - hon var ensam just då. Karin hade tagit bussen från Ljungby till Skeda. Alla tre satt i soffan och drack kaffe, AnnStin går ut i köket för att dona med kaffet. Då hör hon Karin säga - med hög röst, båda damerna trodde att de inte hördes - “Har AnnStin peruk?” - “Nää” - svarar mamma, likaså med hög röst, “hon har sån där Afrofrisyr. Stina har likadan och jag tycker inte det är snyggt!”. [...]

Karins hörsel blev allt sämre. Jag brukade ringa med henne varje vecka för att vi skulle kolla Svenska Dagbladets korsord. Det blev allt svårare och till slut gick det inte. Det fick bli brev istället.